

Lotta Gardin

Yhteisöohjaus yhteisöllisessä asumisessa

Tutkimus Oranssi Asuntojen yhteisöohjauksen
tarpeesta

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK)

Sosiaalialan tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

16.8.2021

Tekijä	Lotta Gardin
Otsikko	Yhteisöohjaus yhteisöllisessä asumisessa
Sivumäärä	20 sivua + 2 liitettä
Aika	13.10.2021
Tutkinto	Sosionomi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Sosiaalialan tutkinto-ohjelma
Ohjaajat	Lehtori Jukka Törnroos Lehtori Miia Ojanen
<p>Opinnäytetyö tehtiin Oranssi Asunnoille, joka on Oranssi ry:n alla toimiva voittoa tavoittelematon osakeyhtiö. Oranssi Asunnot tarjoavat edullista, yhteisöllistä asumista nuorille Helsingissä. Opinnäytetyö kartoitti Oranssi Asuntojen asukkaiden tarvetta ohjaukseen ja tukeen yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Oranssi asuntojen ollessa kasvava toimija nuorisoasumisen kentällä, he haluavat kehittää toimintaansa pystyäkseen jatkossa tarjoamaan nuorille yhä toimivampia asumisratkaisuja. Saatuja tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuudessa yhteisöasumisprojekteissa sekä Oranssi Asuntojen toiminnan kehittämisessä.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kyselytutkimuksena. Kyselytutkimus suunniteltiin yhdessä työelämäyhteistyökumppanin sekä Oranssi Oy:n hallituksen kanssa. Osa Oranssi Oy:n hallituksen jäsenistä asuu Oranssi Asunnoilla, joten heidän kokemuksensa asumisesta on hyödyksi kysymyksiä suunnitellessa. Kysymykset lähetettiin Oranssi Asuntojen asukkaille sähköpostitse Google Forms -linkkinä, ja asukkailla oli kaksi viikkoa aikaa vastata anonyymiin kyselyyn. Google Formsin kautta lähetetty anonyymi kysely oli helppokäyttöinen tutkittaville, ja kahden viikon vastausaika mahdollisti kaikkien halukkaiden osallistumisen tutkimukseen. Google Formsin kautta tulleet vastaukset oli myös helppo analysoida, sillä ohjelma kerää annetut vastaukset automaattisesti tilastoiksi, joita on helppo käsitellä.</p> <p>Tutkimuksessa nousi esille selkeitä yhteisöllisyyteen ja asumiseen liittyviä tekijöitä, jotka kaipaavat kehittämistä. Konfliktitilanteiden selvittämisessä sekä yhteisessä päätöksenteossa oli selkeästi eniten haasteita. Vastauksissa nousi usein esille se, että varsinkin uudempien asukkaiden on vaikea saada ääntään kuuluviin tai muutosta aikaan, koska asiat on totuttu tekemään tietyllä tavalla. Asukkaat toivoivat yhteisöllisyyden lisäämistä esimerkiksi lisääntyneen yhteisen tekemisen, avoimemman kommunikaation sekä selkeämpien yhteisten pelisääntöjen kautta. Vastausten perusteella suurin osa asukkaista kaipaa jonkinlaista yhteisöohjaajan tukea. Varsinkin konfliktitilanteiden suhteen koettiin tarvetta yhteisöohjaajan tuelle.</p> <p>Saatuja tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuudessa yhteisöasumisprojekteissa sekä Oranssi Asuntojen toiminnan kehittämisessä. Yhteisöllinen asuminen on yhä melko pienimuotoinen ja tuntematon konsepti, mutta tulevaisuudessa asumisen monimuotoistuesssa sekä yhteiskuntamme kehittyessä yhteisöasumisella on taattu paikka erilaisten asumismuotojen joukossa. Tällainen tutkimustieto on siis tärkeää, sillä yhteisöasuminen eroaa valtavasti perinteisestä perhe- tai yksilökeskeisestä asumisesta.</p>	
Avainsanat	Oranssi Asunnot, Yhteisöasuminen, Yhteisökehittäminen, Yhteisöohjaus

Author	Lotta Gardin
Title	Community counselling in communal living
Number of Pages	20 pages + 2 appendices
Date	13 October 2021
Degree	Bachelor of Social Services
Degree Programme	Social Services
Instructors	Jukka Törnroos, Senior Lecturer Miia Ojanen, Senior Lecturer
<p>This bachelor's thesis was produced for Oranssi Asunnot, which is a non-profit organization that offers inexpensive, communal housing for young people in Helsinki. The thesis studied Oranssi Asunnot's resident's need for counselling and support in order to build the community. The study was done as a Google Forms survey, that was sent to all the residents of Oranssi Asunnot via e-mail. The survey was designed together with some of the residents of Oranssi Asunnot as well as an employee of Oranssi Asunnot in order to produce comprehensive and useful information on the needs of the residents.</p> <p>The study found that there indeed is a need for social counselling, since there were some clear problem areas. Conflict resolution seemed to be the biggest problem among all Oranssi Asunnot communities, since the residents didn't feel like they had the needed tools to solve problems and conflicts that arised. On top of conflict resolution skills the residents hoped for more communality among themselves, for example through doing yard work together or organizing parties and events for the whole community. There is also a need for a clearer code of conduct in the community. All in all, there was a need for development in many areas, and the overall feeling about a community councillor was positive.</p> <p>The results can be used in future communal living projects and by Oranssi Asunnot to further develop their communities. Communal living is still quite unknown as a concept, but in the future as living norms change to a more alternative direction, communal living will have a bigger role in different types of housing. Since communal living is vastly different from family-centric and solo living, it's important to produce research data on what factors affect the communities and how to affect positive change in them.</p>	
Keywords	Oranssi Asunnot, Communal living, Community development, Community counselling

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Teoreettiset lähtökohdat	2
2.1	Yhteisöllisyys	2
2.1.1	Mikä on yhteisö?	2
2.1.2	Yhteisöllinen asuminen	3
2.1.3	Esimerkkejä yhteisöllisestä asumisesta Suomessa	4
2.2	Yhteisökehittäminen	5
2.2.1	Sosiaalinen pääoma	5
2.2.2	Yhteisökehittämiseen vaikuttavat tekijät	6
2.2.3	Yhteisökehittämisen periaatteet	8
2.3	Yhteisöohjaajan rooli yhteisökehittäjänä	9
3	Opinnäytetyön toteutus	10
3.1	Kyselytutkimus	11
3.2	Haastattelu	12
3.3	Eettiset periaatteet	13
4	Tulokset	14
4.1	Asumiseen liittyvien tekijöiden toimivuus	15
4.2	Yhteisöjen voimavarat ja haasteet	16
4.3	Yhteisön kehittäminen	17
4.4	Yhteisöohjaajan tarve	18
5	Johtopäätökset	19
6	Pohdinta	20

Lähteet

Liite 1

Liite 2

1 Johdanto

Tein opinnäytetyöni Oranssi Asunnoille, joka on Oranssi ry:n alla toimiva voittoa tavoittelematon osakeyhtiö. Oranssi Asunnot tarjoavat edullista, yhteisöllistä asumista nuorille Helsingissä. (Oranssi Asunnot n.d.). Opinnäytetyö on tutkimus, jossa kartoitetaan Oranssi Asuntojen asukkaiden tarvetta ohjaukseen ja tukeen yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Tutkimuksen tarkoitus on tuoda esille tietoa yhteisöohjaajan tarpeesta Oranssi Asunnot ry:lle, jonka pohjalta yhdistys voi tulevaisuudessa tehdä ratkaisuja esimerkiksi yhteisöohjaajan palkkaamisen suhteen. Oranssi asuntojen ollessa kasvava toimija nuorisoasumisen kentällä, he haluavat kehittää toimintaansa pystyäkseen jatkossa tarjoamaan nuorille yhä toimivampia asumisratkaisuja. Oranssi asunnot suunnittelevat palkkaavansa hanke pohjaisen yhteisöohjaajan, jonka vuoksi he tarvitsevat tutkimustietoa yhteisöohjauksen tarpeesta asuinyhteisöissä. Opinnäytetyöni vastaa siis konkreettisesti työelämäyhteistyökumppanin tarpeeseen tutkimuksesta, joka kartoittaa asukkaiden yhteisöohjauksen tarvetta sekä keinoja yhteisöohjauksen toteuttamiseen yhteisöllisessä asumisessa. Yhteisöllinen asuminen on ilmiönä melko tutkimaton, mutta se omaa hyvin omalaatuisia piirteitä, jotka tulee ottaa huomioon yhteisöohjausta suunnitellessa. Tutkimuskohteenani on Oranssi asuntojen asukkaat, jotka ovat täysi-ikäisiä, alle 25 -vuotiaina Oranssi asunnoille muuttaneita Helsingissä asuvia henkilöitä.

Erilaiset asumistyytit, kuten yhteisöllinen asuminen, ovat yleistymässä perhemuotojen monimuotoistuesssa sekä asumispreferenssien yksilöllistyessä (Helamaa & Pylvänen 2012). Yhteisöllisen asumisen tarpeen kasvaessa myös tarve tutkia yhteisöllistä asumista sekä sen mahdollisten ongelmakohtien ehkäisemistä kasvaa. Tutkimus asukkaiden tuen ja ohjauksen tarpeesta kartoittaa mahdollisia keinoja ehkäistä yhteisöllisen asumisen ongelmia, kuten konfliktitilanteita sekä puutteellista viestintää. Tutkimuskysymykset ja tutkimustapa on suunniteltu yhdessä asukkaiden sekä Oranssi Asuntojen työntekijöiden ja hallituksen kanssa, mikä mahdollistaa asukkaiden osallisuuden ja toimijuuden toteutumisen heitä koskevassa tutkimuksessa sekä antaa tutkimukselle vankan pohjan.

2 Teoreettiset lähtökohdat

2.1 Yhteisöllisyys

Klassinen sosiologia määrittelee yhteisöllisyyden emotionaaliseksi kokemukseksi yhteisöön kuulumisesta (Kangaspunta 2011: 38). Yhteisöllisyyttä on kuitenkin monenlaista, sillä klassisen paikkaan sidotun yhteisöllisyyden rinnalle on modernin yhteiskunnan, vapaan liikkuvuuden sekä teknologian kehityksen myötä syntynyt myös muunlaisia yhteisöllisyyden sekä sosiaalisuuden muotoja sekä muuttanut ihmisten arkea yhteisöllisestä yksilöllisempään muotoon (Kangaspunta 2011: 48). Yhteisöllisen asumisen tuoma yhteisöllisyyden tunne eroaa muusta yhteisöllisyydestä hieman, sillä usein yhteisölliseen asumiseen liittyy erilaisia elämänskatsomuksellisia sekä arvopohjaisia tekijöitä, jotka yhdessä paikkaan sidotun yhteisöllisyyden kanssa muodostavat ainutlaatuisen kokonaisuuden.

Yhteisöllisyys on kiinteä osa yksilön hyvinvointia ja vaikuttaa sitä kautta koko yhteisön hyvinvointiin. Yhteisöllisyyden kehittymiseen vaikuttaa yksilöiden tavoitteiden, päämäärien sekä arvomaailman kohtaaminen, yhteisön sisäisten sosiaalisten suhteiden vahvuus sekä yksilöiden vuorovaikutuksen laatu. Vuorovaikutus on yksi tärkeimmistä tekijöistä yhteisöllisyyden lisäämisessä, sillä sitä kautta yhteisön jäsenet pystyvät löytämään yhteisen näkökulman asioihin, ratkaisemaan vääjäämättä syntyviä konflikteja sekä luomaan yhteisiä päämääriä sekä keinoja tavoitteiden saavuttamiseen. (Kuivakangas 2012: 127–128). On siis tärkeää, että yhteisöjen mahdolliset ongelmat vuorovaikutuksessa ja viestinnässä tulevat ilmi, jotta ongelmakohtiin pystytään puuttumaan ja konfliktitilanteita välttämään tulevaisuudessa. Ongelmien tietoon saamiseksi ja välttämiseksi on tärkeää kerätä tietoa yhteisöissä olevien ihmisten kokemuksista. Tietoa voidaan kerätä esimerkiksi kyselyillä ja haastatteluilla tai pysyvien, avoimen dialogin mahdollistavien käytäntöjen kuten säännöllisten kokousten tai matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen avulla.

2.1.1 Mikä on yhteisö?

Perinteisesti yhteisö on joukko ihmisiä, joita yhdistää jokin tietty tekijä. Yhdistäviä tekijöitä voivat olla muun muassa alueellisuus, taloudellisuus, arvot, biologiset tai sosioekonomiset tekijät, tavoitteet tai identiteetit. Yhteisöä voi kuvailla myös vastakkainasettelun kautta, ikään kuin meidän ja muiden kautta. (Kangaspunta 2011: 246).

Yhteisöt voivat olla muun muassa statuspohjaisia, sopimuspohjaisia tai sukuun pohjautuvia. Statusyhteisöt muodostuvat yksilöiden ominaisuuksien pohjalta, kun esimerkiksi yksiöiden tausta tai sosioekonominen asema muokkaa yksilöiden suhdetta toisiinsa sekä muuhun yhteiskuntaan. Sukuun pohjautuvat yhteisöt tarkoittavat biologisiin ja kulttuurisiin tekijöihin perustuvaa yhteisöllisyyttä. Sopimuspohjaiset yhteisöt eroavat statuspohjaisista ja sukuun pohjautuvista siinä, että niihin kuuluvat yksilöt tekevät itse valinnan kyseiseen yhteisöön kuulumisesta, eikä tekijöillä kuten henkilön taustalla tai asemalla yhteiskunnassa ole merkitystä yhteisöön kuulumisen kannalta. (Kangaspunta 2011: 16–17). Sopimukselliset yhteisöt ovat uusin yhteisöllisyyden muoto, jonka synnyn on mahdollistanut ihmisten liikkuvuus sekä teknologian kehitys useiden sosiaalisten verkostojen siirtyessä internetiin. Käsitys yhteisöstä onkin ajan saatossa muuttanut merkitystään, sillä henkilökohtaisten suhteiden merkitys on kasvanut ihmisten ollessa vapaita päättämään, kenen kanssa he muodostavat yhteisöjä. Yhteisöjen muutoksesta onkin noussut tarve uudelle sosiaalisten suhteiden tutkimiselle. (Kangaspunta 2011: 54–55).

Oranssi Asuntojen asukkaat kuuluvat tietyllä tapaa sekä statuspohjaiseen, että sopimuspohjaiseen yhteisöön. Oranssi Asuntojen tarjoamat asunnot ovat hintatasoltaan halvempia, kuin Helsingin vuokrat yleensä, joten sinne hakeutuvat tietyssä sosioekonomisessa asemassa olevat henkilöt. Sinne hakeutuvat myös henkilöt, jotka ovat valmiita luopumaan tietyistä kerrostaloasumiseen kuuluvista eduista kuten sähkölämmityksestä, omasta pesutilasta sekä vuokraan kuuluvasta kiinteistönhoidosta. Oranssi Asuntojen asukkaiden muodostamat yhteisöt ovat myös luonnollisesti sopimuspohjaisia yhteisöjä, sillä asukkaat ovat tehneet tietoisin valinnan hakeutua yhteisölliseen asumismuotoon.

2.1.2 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllistä asumista on ollut olemassa jo useita vuosikymmeniä, mutta yhteisöasuminen on yhä melko harvinaista Euroopassa. Yhteisöllinen asuminen on luonteeltaan tavoitteellista ja sopimuksellista, ja se luo tiettyjä velvoitteita asujille. Velvoitteet voivat olla esimerkiksi yhteisiin töihin osallistumista sekä yhteisten sääntöjen ja arvojen noudattamista. Yhteisöasumisen muodot sekä yhteisöllisyyden asteet vaihtelevat suuresti. Vaikka asuminen on yhteisöllistä, asujilla on kuitenkin yksityisyyttä esimerkiksi omien asuntojen kautta. Yhteisöasuminen ei aina edellytä sitoutumista tietynlaiseen elämäntapaan ja samassa yhteisössä voi elää eri tavoin, joten yhteisöllisyys on myös yksilöllistä. (Helamaa & Pylvänen 2012: 34–35).

Motiiveja yhteisölliseen asumiseen on monia. Teollistumisen ja kaupungistumisen myötä yhteisöjen rakenne on muuttunut, ja lämminhenkisten sekä pyyteettömien yhteisöjen katoaminen on huolestuttanut ihmisiä jo pitkän aikaa. Yksi motiiveista yhteisölliseen asumiseen onkin yksinkertaisesti halua asua muiden ihmisten kanssa. Ihmiset haluavat tuntea naapurinsa sekä pystyä luottamaan ihmisiin, jotka jakavat samankaltaisen halun luoda asumiskokemuksestaan yhteisöllisempää. Naapuriapuun luottaminen sekä yhteisten arjen askareiden jakaminen naapureiden kanssa ovat tekijöitä, jotka rikastavat ihmisten arkea sekä ja sitä kautta motivoivat heitä hakeutumaan asumisyhteisöihin. Osa ihmisistä hakeutuu yhteisölliseen asumiseen myös yhteisten päämäärien vuoksi, kuten ekologisen elämäntavan tai kansalaisaktiivisuuden toteuttamiseksi. (Helamaa & Pylvänen 2012: 34–39).

Yhteisasumisessa on tunnistettavissa kaksi yhteisyyden muotoa: toiminnallinen sekä symbolinen. Toiminnallinen yhteisyys tarkoittaa yhteistä toimintaa, kuten talkootyötä, kokouksia, vapaa-ajan toimintaa tai vuorovaikutusta naapureiden kanssa. Toiminta voi olla spontaania, suunniteltua, sitouttavaa tai ei-sitouttavaa. Symbolinen yhteisyys viittaa jaettuihin periaatteisiin, arvoihin sekä päämääriin, jotka yhdistävät asujia yhteisöllisessä asumisessa. Toiminnallinen sekä symbolinen yhteisyys vahvistavat toinen toisiaan ja ovat yhdessä muovaamassa asukkaiden tunnetta yhteisöllisyydestä sekä yhteisöön kuulumisesta. (Helamaa & Pylvänen 2012: 43–44).

2.1.3 Esimerkkejä yhteisöllisestä asumisesta Suomessa

Oranssi asunnot on Oranssi ry:n omistama, voittoa tavoittelematon osakeyhtiö, joka tarjoaa halvempaa sekä yhteisöllisempää asumista alle 25-vuotiaille nuorille ja perheille Helsingissä (Oranssi asunnot n.d.). Oranssin asumistoiminta on vapaaluontoista, tee se itse -henkistä ja omavaraista. Asukkaiden oma aktiivisuus asuinympäristön hallinnoinnista, kehittämisestä ja ylläpitämisestä mahdollistaa kohtuuhintaisen sekä ympäristöä säästävän rakentamisen. Oranssi on vuokrannut ja ostanut taloja Helsingin kaupungilta, ja kunnostanut ne yhteisvoimin asukaskäyttöön ja vuokrattu eteenpäin nuorille 90-luvulta asti. (Peipinen 2012: 62–66). Tällä hetkellä Oranssilla on 8 eri taloyhteisöä ympäri Helsinkiä (Talot n.d.).

Keuruun ekokylä on esimerkki yhteisöllisestä asumisesta, jonka motiivina on yhteinen päämäärä. Ekokylän päämäärä on nimensä mukaisesti edistää ekologisesti kestävästä elämäntapaa yhteisöllisen 35 asukkaan kyläelämän muodossa (Tervetuloa Keuruun Ekokylään n.d.). Keuruun ekokylä perustettiin vuonna 1997 elämäntapakokeiluna, ja on kasvanut vuosien varrella yhteisölliseksi kodiksi sekä luomumaatilaksi. Ekokylää

rakennetaan talkootyönä, ja sen toimintaan kuuluu ekologisen maanviljelyn lisäksi kulttuuri-, taide- ja koulutustoimintaa. (Ekokylän tarina n.d.).

2.2 Yhteisökehittäminen

Yhteisökehittäminen on pelkistettynä yhteisöjen sekä niihin kuuluvien yksilöiden sosiaalisten sekä psykologisten suhteiden kehittämistä. Yhteisökehittäminen on prosessi, jonka tavoitteena on opettaa ihmisiä toimimaan yhdessä niin, että he pystyvät itsenäisesti ratkaisemaan ongelmia, rakentamaan yhteisöään, ylläpitämään arkeaan sekä toimimaan yhteisesti luotujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteisökehittämisen prosessi on alati jatkuvaa, ja sen päämääränä on luoda mahdollisimman itsenäinen yhteisö. Yhteisökehittäminen ei ole askel askeleelta tapahtuvaa tietyn kaavan mukaan etenevää toimintaa, vaan yhdessä yhteisön kanssa ja yhteisön tarpeita varten luotu jatkumo. (Philips & Pittman 2009: 6).

Yhteisökehittäminen tämän opinnäytetyön kontekstissa luo pohjaa yhteisöohjaajan tarpeen tutkimiselle. Oranssi Asuntojen asukkaille lähetetyssä kyselylomakkeessa avattiin yhteisökehittämistä sekä yhteisökehittäjän roolia niin, että tutkittavat osasivat vastata esitettyihin kysymyksiin.

2.2.1 Sosiaalinen pääoma

Sosiaalinen pääoma kuvaa yhteisön jäsenten kykyä käyttää resurssejaan asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi sekä sosiaalisia аспекteja, joiden avulla jäsenet pystyvät toimimaan yhdessä. Sosiaalinen pääoma on yksi viidestä yhteisöpääoman muodosta inhimillisen, fyysisen, taloudellisen sekä ympäristöllisen pääoman rinnalla. Sosiaalinen pääoma on yksi tärkeimmistä yhteisöpääoman osatekijöistä, joten sen kasvattamiseen ja ylläpitämiseen kiinnitetään erityistä huomiota yhteisökehittämisessä. Sosiaalisen pääoman vahvistamisen prosessi kiinnittää huomiota normeihin, luottamukseen, verkostoihin sekä ongelmanratkaisuosaukseen. (Philips & Pittman 2009: 6).

Normien, eli yhteisön sisäänrakennettujen pelisääntöjen sekä odotusten selkeyttäminen sekä esille tuominen vahvistaa yhteisön sisäistä toimintaa, kun jäsenet tietävät mitä heiltä odotetaan. Sosiaaliseen pääomaan vaikuttaa yhteisön sisäisten normien lisäksi yhteiskunnalliset ja kulttuuriset normit, jotka voivat olla joko haitallisia tai positiivisia. Yhteisökehittämisessä onkin tärkeää tunnistaa ihmisten väliseen kanssakäymiseen vaikuttavat normit sekä minimoida niiden haittavaikutukset käyttämällä samalla hyväksi normien positiivisia puolia. (Philips & Pittman 2009: 31).

Esimerkiksi ekologisuus voi olla yhteisön sisäinen normi, jonka myötä yhteisön jäseniltä odotetaan tietynlaista elämäntyyliä. Laajemmin, yhteiskuntatasolla vaikuttava normi voi olla esimerkiksi odotus siitä, että tehdystä työstä palkitaan. Kun yhteisön jäsenet toimivat samanlaisten normien mukaisesti, yhteiselo on sujuvaa ja normien noudattaminen voi vaikuttaa positiivisesti yhteisöllisyyteen esimerkiksi yhteenkuuluvuudentunteen tai identiteetin kautta. Normit voivat kuitenkin aiheuttaa ristiriitatilanteita esimerkiksi silloin, kun yksilöiden kokemat normit eivät kohtaa toisiaan. Tämän vuoksi normien hahmottaminen on tärkeä osa yhteisökehittämistä.

Luottamus on tärkeä osa jokapäiväistä kanssakäymistä ihmisten kanssa, ja sen puute heikentää yhteisen hyvän luomista. Luottamus rakentuu ihmisten välisessä kanssakäymisessä, kun yhteisön jäsenet tutustuvat toisiinsa paremmin. Luottamusta voidaan rakentaa tutustuttamalla ihmisiä toisiinsa erilaisten ryhmäyttävien sosiaalisten tilanteiden kuten juhlien, peli-iltojen, yhteisen tekemisen tai taiteen avulla. (Philips & Pittman 2009: 22–23). Varsinkin yhteisöllisessä asumisessa luottamus naapureihin on äärimmäisen tärkeää, sillä yhteinen huolehtiminen kiinteistöstä sekä läheiset naapurussuhteet vaativat sen, että asukkaat pystyvät luottamaan toisiinsa. Vuonna 2013 tehdyssä tutkimuksessa Oranssi asuntojen asukkaat kokivat luottamuksen asiaksi, joka ansaitaan ajan myötä. Monet asukkaat kokivat, että pystyivät luottamaan naapuriinsa avun saamisessa, mutta asukkaiden vaihtuvuus vaikutti luottamuksen tasoon. (Pascale 2013: 40).

2.2.2 Yhteisökehittämiseen vaikuttavat tekijät

Yhteisön luonne on yksi isoimmista yksilökehittämisprosessiin vaikuttavista tekijöistä. Yhteisökehittämisprosessia suunnitellessa tulee rajata tarkkaan yhteisö, jota kehitetään. Yhteisön rajaaminen ja sen eri tekijöiden tiedostaminen auttaa yhteisökehittäjää löytämään kehittämistarpeet sekä keinot, joilla kehittäminen on tehokkainta. (Philips & Pittman 2009: 59). Oranssi asuntojen kohdalla yhteisö voidaan rajata Oranssi asuntojen asukkaisiin. Vaikka jokainen asumiskohde muodostaa oman yhteisönsä, kokonaisvaltaisen tuen tarvetta tutkiessa on hedelmällisempää ottaa huomioon kaikki Oranssi asunnoilla asuvat henkilöt kokonaisuutena. Oranssi asuntojen yhteisön luonteeseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa nuorisoasuminen, asumisen yhteisöllisyys, asumisen edullisuus, omasta asuinympäristöstä huolehtiminen sekä yhteinen päätöksenteko (Asuminen Oranssilla). Ulkoisten tekijöiden - kuten asumismuodon tai maantieteellisen alueen - lisäksi yhteisön luonteeseen vaikuttaa

yhteisön jäsenten tietoisuus vallitsevista ongelmista, yhteisön sisäinen motivaatio, yhteisön joustavuus sekä muutosvalmius sekä yhteisön kyky keskustella ja tehdä päätöksiä (Philips & Pittman 2009: 53). Tällaiset syvemmät, yhteisön vuorovaikutusta sekä toimintaa määrittelevät luonteenpiirteet ovat vaikeammin havaittavissa, mutta silti tärkeitä tunnistaa yhteisönkehittämisen onnistumiseksi.

Luonnollisesti yhteisökehittäjällä on tärkeä rooli yhteisökehittämisessä.

Yhteisökehittäjän rooli ei ole kuitenkaan määrätä tai kertoa yhteisölle, miten toimia, vaan lähinnä mahdollistaa ja kannustaa yhteisöä itse aktivoitumaan kehityksen suhteen. Yhteisökehittäjän rooli on pitää yllä yhteisökehittämisen prosessia antamalla tukea sekä resursseja, joiden avulla yhteisö pystyy itse tunnistamaan vallitsevat ongelmat, löytämään ratkaisuja sekä rakentamaan yhteistä visiota tulevaisuudesta. Yhteisökehittäjän päämääränä on kannustaa yksilöitä löytämään oman arvonsa yhteisössä sekä kykynsä sekä motivaationsa auttaa yhteisön rakentamisessa. (Philips & Pittman 2009: 59). Jotta yhteisökehittämisen prosessi sujuu tehokkaasti, yhteisökehittäjän tulee tuntee kehitettävä yhteisö hyvin. Yhteisön tunteminen pitää sisällään yhteisön kulttuurin, sosiaalisten suhteiden, asukkaiden sekä vallitsevien ongelmien tuntemisen. Hyvä yhteisökehittäjä välittää aidosti yhteisön hyvinvoinnista sekä yhteisön jäsenistä. Aito välittäminen rakentaa luottamusta yhteisön jäsenten sekä yhteisökehittäjän välillä, mikä tehostaa yhteisökehittämisen prosessia entisestään. Yhteisökehittäjän tulee myös olla joustava sekä ymmärtää oma roolinsa prosessissa. (Philips & Pittman 2009: 55).

Kolmas yhteisökehittämiseen vaikuttava tekijä on itse yhteisökehittämisen prosessi. Hyvä yhteisökehittämisen prosessi luo toimivia tapoja kommunikoida sekä yhteisön sisällä, että yhteisönä muun maailman kanssa. Onnistunut prosessi näkyy yhteisön jäsenten laajana sekä jatkuvana osallistumisena yhteisön kehittämiseen. Ryhmän identiteetin muodostuminen sekä yhteisten päämäärien sekä niihin tähtäävien keinojen rakentuminen kertoo toimivasta yhteisökehittämisen prosessista. Yhteisten päämäärien löytäminen sekä vallitsevien ongelmien tunnistaminen vaatii jatkuvaa ja systemaattista tiedonkeruuta yhteisöstä sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Kehittyminen on tehokkainta, kun yhteisön jäsenillä on itse valta tehdä päätöksiä yhdessä eivätkä päätökset tule yhteisön ulkopuolelta. Yhteisökehittämisen prosessin on hyvä edetä pienistä, yksinkertaisista toiminnoista sekä päämääristä kohti isompia ja monimutkaisempia tehtäviä. Onnistunut prosessi vaikuttaa positiivisesti koko yhteisön lisäksi myös yksilöiden elämään ryhmän sisällä. (Philips & Pittman 2009: 54). Yhteisökehittämisen prosessin osia ovat yhteisön määrittäminen, informaation keräys ja analysointi, kommunikaatiokanavien kehittäminen, kaikkien yhteisön jäsenten

saaminen mukaan kehittämisprosessiin, yhteisen päämäärän luominen, tavoitteellisen ja realistisen suunnitelman luominen, ihmisten organisointi esimerkiksi työryhmiin päämäärän tavoittamiseksi sekä suunnitelman toteuttaminen. Suunnitelman toteuttamisen jälkeen on tärkeää reflektoida tehtyä työtä sekä sen toimivuutta ja tehdä tarvittaessa muutoksia toimintaan. (Philips & Pittman 2009: 65).

2.2.3 Yhteisökehittämisen periaatteet

Yhteisön tarpeet sekä toiminta ja motivaatio yhteisön kehittämiseksi tulevat yhteisön sisältä. Yhteisö on itsessään voimakkain muutoksen toteuttaja, ja yhteisökehittäjän rooli on tuoda esille yhteisön muutospotentiaali sekä tukea yhteisön sisältä lähtevää muutosprosessia. Yhteisökehittäjä organisoii prosessia, mutta itse muutosvoima on yhteisölähtöistä. (Philips & Pittman 2009: 60).

Jotta yhteisökehittäminen on mahdollisimman tehokasta, yhteisön jäsenillä tulee olla matala kynnys osallistua yhteiseen päätöksentekoon. Vaikka kaikilla yhteisön jäsenillä ei olisi resursseja olla esimerkiksi Oranssi asuntojen tapauksessa osana hallitusta, kaikkien äänen tulee tulla kuuluviin ja kaikille tulee tarjota mahdollisuus auttaa yhteisöä kehittymään esimerkiksi osallistumalla talkoisiin tai kyselyihin tai tuomalla esiin kehittämisideoita. Jokaisella on oikeus tuoda mielipiteensä esiin, vaikka se olisi yhteisön normien vastainen. Jokaisella on myös vastuu kunnioittaa toisen mielipidettä. Kehitystä tapahtuu vain vanhojen kaavojen rikkoontuessa. Jokaisella on myös oikeus hyödyntää omaa osaamistaan yhteisen päämäärän saavuttamiseksi, ja siihen kannustaminen tehostaa yhteisökehitysprosessia. Yhteisökehittäjän on hyvä auttaa sekä yhteisöä kokonaisuutena, että yksittäisiä yhteisön jäseniä tunnistamaan vahvuutensa, jotta kaikki voivat osallistua yhteisön kehittämiseen heille luonnollisella tavalla. (Philips & Pittman 2009: 61–62).

Pystyäkseen tekemään päätöksiä, jokaisella yhteisön jäsenellä tulee olla riittävästi informaatiota yhteisöstä sekä vallitsevista olosuhteista. Avoin kommunikaatio, dialogi sekä konsensukseen pyrkiminen kompromissin sijaan ovat keinoja, joilla vapaata ja riittävästi informaation kulkua yhteisössä voidaan edistää. Mikäli yhteisö tarvitsee pienemmän joukon ihmisiä päättämään ja keskustelemaan yhteisön asioista – kuten Oranssin tapauksessa hallituksen – tulee sen edustaa yhteisöä kokonaisuudessaan. (Philips & Pittman 2009: 61). Oranssin hallituksen suhteen kaikkien Oranssi asuntojen asukkaiden edustaminen onnistuu esimerkiksi varmistamalla, että hallituksessa on jäseniä useista eri asuinpaikoista.

Tiedonkeruu on tärkeä osa yhteisökehittämisprosessia. Jotta kehitystä pystytään organisoimaan tehokkaasti, tulee kehitettävien aspektien olla tiedossa sekä yhteisöllä, että yhteisökehittäjällä. Tiedonkeruun tulee olla systemaattista sekä suunniteltua, jotta saadaan tarkkaa tietoa halutuista aspekteista. Esimerkiksi SWOT-analyysit, haastattelut, kyselyt sekä tilastoinnin hyödyntäminen ovat keinoja saada tietoa yhteisöstä. (Philips & Pittman 2009: 61).

Mikäli yhteisökehittämisprosessin aikana tulee ilmi ristiriitoja, tulee niiden selvittämiseksi keskittyä yhteisesti rakennettuun päämäärään, yhteisön hyvinvointiin sekä ratkaisukeskeisyyteen henkilökohtaisten tekijöiden tai valta-asetelmien sijaan. Varsinkin konfliktitilanteissa yhteisökehittäjän rooli on tärkeä, jotta yhteisön jäsenten keskittyminen pysyy yhteisissä päämäärissä sekä yhteisön hyvinvoinnissa henkilökohtaisen ongelmien sijaan. Yhteisökehittäjän tulee konfliktitilanteiden ratkomisen lisäksi tehdä aktiivisesti työtä yhteisön kommunikaatiotaitojen sekä toimivien rakenteiden tukemiseksi, jotta tulevaisuudessa nousevat ristiriidat voidaan ratkaista yhteisön sisällä. (Philips & Pittman 2009: 62). Toimivat kommunikaatiotaidot sekä kasvu ja kehitystä tukevat rakenteet mahdollistavat luottamuksen syntyminen yhteisön sisällä. Luottamus on elintärkeää yhteisön hyvinvoinnin kannalta varsinkin Oranssin kaltaisessa yhteisöllisessä asumisessa. (Philips & Pittman 2009: 62).

2.3 Yhteisöohjaajan rooli yhteisökehittäjänä

Tutkimuksen käsitellessä yhteisöohjaajan tarvetta yhteisöllisessä asumisessa, on tarpeen tarkastella yhteisöohjaajaa terminä sekä sen roolia yhteisön kehittäjänä. Yhteisöohjaajat ovat perinteisesti työskennelleet esimerkiksi kulttuuriyhteisöjen, asuinalueiden, perheiden tai koulujen kontekstissa (Lewis, Lewis, Daniels & D'andre 2010: 1-2). Yhteisöllisen asumisen kontekstissa yhteisöohjaajan rooli vaatii siis tarkempaa tutkimusta, mikä on luonnollista yhteisöllisen asumisen ollessa itsessäänkin melko uusi ja tutkimaton asumismuoto. Yhteisöohjauksesta on myös hyvin vähän tuoretta tutkimustietoa, mikä luo myös tarvetta sen syvemmälle tutkimiselle.

Yhteisöohjaajan rooli yhteisössä on fasilitoida yhteisön ja sen jäsenten kehitystä niin, että yhteisö pystyy lopulta toimimaan itsenäisesti (Lewis, Lewis, Daniels & D'andre 2010: 9). Saavuttaakseen päämäärän yhteisöohjaajat käyttävät tiettyjä työkaluja sekä strategioita, jotka ottavat huomioon kaikki yhteisöön vaikuttavat tekijät, kuten monikulttuurisuuden, yhteisöllisyyden ja sosioekonomisen kontekstin (Lewis, Lewis, Daniels & D'andre 2010: 10). Yhteisöohjaajat ovat henkilöitä, jotka osaavat toimia

yhteisöohjauksen kontekstissa hyödyntäen strategioita ja työkaluja sekä ottaen huomioon edellämainitut yhteisöihin vaikuttavat tekijät.

Yhteisöohjaajan työnkuvaan kuuluu sekä yksilö- että yhteisöpohjaista työtä.

Yksilöpohjainen työ voi olla joko esimerkiksi kahdenkeskistä ohjausta tai etsivää työtä. Yksilöpohjaisessa työssä yhteisöohjaajat tekevät kuitenkin työtä yhteisön kontekstissa, eivätkä toimi esimerkiksi terapeutteina tai henkilökohtaisina ohjaajina. Yksilöpohjainen työ yhteisön kontekstissa tarkoittaa esimerkiksi konfliktitilanteiden sekä kriisitilanteiden ehkäisemistä yksilöohjauksen kautta. (Lewis, Lewis, Daniels & D'andre 2010: 15-16).

Laajemmalla mittakaavalla yhteisöohjaajan työhön kuuluu kokonaisvaltaista yhteisön kehittämistä. Tämä voi olla esimerkiksi uusien kriisi- ja konfliktitilanteita ehkäisevien toimintamallien ja -tapojen tuomista yhteisöihin. Yhteisöohjaaja voi esimerkiksi järjestää erilaisia seminaareja, työpajoja tai kursseja saavuttaakseen tavoitteensa. Laajemman mittakaavan työhön kuuluu myös yhteisön asioiden ajaminen systemaattisesti yhteiskunnallisessa kontekstissa. Yhteisöohjaajien tulee tunnistaa yhteiskunnalliset tekijät, jotka vaikuttavat negatiivisesti yhteisöön ja pyrkiä sekä yhdessä yhteisön, että mahdollisten ulkopuolisten toimijoiden kanssa vähentämään niitä. Näin ollen yhteisöohjaajan rooli voi pitää sisällään myös yhteiskunnallista vaikuttamista. (Lewis, Lewis, Daniels & D'andre 2010: 16-18).

Yhteisöohjaajan rooli on siis moniulotteinen ja vaatii sen vuoksi laajaa sosiaalialan osaamista. Yhteisöohjaajat ovat ammattilaisia, jotka tunnistavat yhteisön tarpeet yksilö-, yhteisö- sekä yhteiskuntatasolla. Yhteisöohjaajat vastaavat tunnistamiinsa tarpeisiin käyttämällä koulutuksen sekä ammatillisuuden mukana saamiaan työkaluja, jotka he räätälöivät kyseiselle yhteisölle sopiviksi. Yhteisöohjaajat toimivat ikään kuin kaiken ulkopuolella, tarkastellen tilannetta ja epäkohtia kokonaisvaltaisesti. Tärkein elementti yhteisöohjaajan työssä on kuitenkin yhteisön kehittäminen niin, että yhteisö oppii itse toimimaan sujuvasti ja välttämään kriisi- sekä konfliktitilanteita. Yhteisöohjaajan tärkein tehtävä on antaa ohjaamalleen yhteisölle tarvittavat työkalut toimiakseen itsenäisesti.

3 Opinnäytetyön toteutus

Tutkimuksen koskiessa Oranssi Asuntojen asukkaiden ja yhteisöjen tarvetta yhteisöohjaajalle, tutkimusmenetelmät tuli räätälöidä tutkittavien mukaan. Helposti täytettävä kyselylomake sekä vapaamuotoiset haastattelut palvelivat kyseistä tutkimusta hyvin, sillä niiden kautta asukkaiden oma ääni pääsi tarpeellisen kuuluviin.

Koska tutkimus käsitteli yhteisöohjaajan tarvetta asukkaiden näkökulmasta, muodostin tutkimuksen kysymykset yksinkertaisiksi sekä ihmislähtöisiksi. Kartoittaessani yhteisöohjaajan tarvetta keskityin selvittämään mahdollisia ongelmakohtia, joihin yhteisöohjaajan tukea mahdollisesti tarvittaisiin. Koin myös tärkeäksi selvittää asukkaiden suhtautumisen yhteisöohjaajaan, sillä haluttu muutos lähtee asukkaista. Mikäli tutkittavat olisivat kokeneet ajatuksen yhteisöohjaajasta hyvin negatiiviseksi, ei yhteisöohjaajalle olisi ollut tarvetta, vaikka kuinka paljon epäkohtia yhteisön hyvinvoinnissa olisi noussut esille.

3.1 Kyselytutkimus

Kyselytutkimus suunniteltiin yhdessä työelämäyhteistyökumppanin sekä Oranssi Oy:n hallituksen kanssa. Osa Oranssi Oy:n hallituksen jäsenistä asuu Oranssi Asunnoilla, joten heidän kokemuksensa asumisesta on hyödyksi kysymyksiä suunnitellessa. Tutkimuseettisistä syistä johtuen kyselylomakkeen suunnittelussa mukana olleet henkilöt eivät itse osallistuneet tutkimukseen. Kirjoitin itse alustavan kysymysrunгон, jonka lähetin Oranssi Oy:n hallituksen jäsenille kommentoitavaksi Google Drive -linkkinä. Oranssi Oy:n hallituksen jäsenten kommenttien jälkeen muodostin valmiit kysymykset Google Forms -lomakkeeksi (kts. Liite 1), joka lähetin muille Oranssi asuntojen asukkaille. Oranssi asunnoilla asuu n. 120 henkilöä, mutta kyselyyn vastasi 35 henkilöä eli n. 30% perusjoukosta. Annoin asukkaille vastausaikaa n. 2 viikkoa, jonka jälkeen analysoin kyselylomakkeen vastaukset ja muodostin niiden pohjalta syventäviä kysymyksiä, joita kävin läpi henkilöhaastatteluissa halukkaiden asukkaiden kanssa.

Tutkimuksessa oli sekä kvalitatiivisen, että kvantitatiivisen tutkimuksen tunnusmerkkejä. Tutkimuksen kvantitatiivinen luonne toteutui, kun sisällytin kyselylomakkeeseen asukkaiden tyytyväisyyttä numeraalisesti mittaavia kysymyksiä (Vilpas: 1). Numeraalista mittaustietoa tuottavat kysymykset toivat esille kokonaisvaltaisen kuvan asukkaiden tyytyväisyydestä eri elämisen osa-alueisiin. Näin tutkimuksesta nousi esille selkeitä yhteisöllisyydessä ja asumisessa olevia epäkohtia, kun ne saivat mittausasteikolla heikomman tuloksen kuin muut. Aukastyytyväisyyden ollessa helposti analysoitavassa, tilastollisessa muodossa, niistä sai muodostettua jatkokysymyksiä haastatteluja varten.

Tutkimuksen molemmissa osissa, sekä kyselylomakkeessa että haastatteluissa, oli kvalitatiivisia elementtejä. Kyselylomakkeeseen sisällytetyt avoimet kysymykset

antoivat tutkittaville mahdollisuuden vastata omin sanoin esitettyihin kysymyksiin, mikä täyttää kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän tunnusmerkit (Vilpas: 1). Koska yhteisöllisestä asumisesta sekä asukkaiden yhteisöohjauksen tarpeesta on niin vähän tutkimustietoa, tutkimuksen kvalitatiivisuus antoi mahdollisuuden kerätä tietoa laajasti, jota voi myöhemmin käyttää hyväksi esimerkiksi jatkotutkimuksissa.

Kyselylomake (Liite 1) alkoi esittelytekstillä, jonka kautta varmistin tutkittavien ymmärryksen yhteisöohjaajan roolista. Näin minimoin tutkittavien omat oletukset yhteisöohjaamisesta sekä yhteisöohjaajasta, jotta vastaukset olisivat mahdollisimman valideja. Kyselylomakkeessa kysyttiin tutkittavan perustiedot, jotta eri asumiskohteita pystyttäisiin vertaamaan toisiinsa, mutta säilyttäen kuitenkin vastaajan anonymiteetin. Perustietojen jälkeen tutkittavat vastasivat asteikolla 1-5 siihen, kuinka tyytyväisiä he ovat eri asumiseen ja yhteisöön liittyviin tekijöihin kuten viestintään, vaikutusmahdollisuuksiin, konfliktitilanteiden hallintaan ja sosiaalisiin suhteisiin. Valitsin tutkittavat tekijät sosiaalisen pääoman teorian, yhteisökehittämisen periaatteiden, yhteisöohjaajan työnkuvan sekä Oranssi Asuntojen asukkaiden ja työntekijöiden kokemusten perusteella. Numeraalisesti mitattavien kysymysten jälkeen lomakkeessa oli avoimia kysymyksiä, joiden avulla sain syvemmän käsityksen Oranssi Asuntojen asukkaiden kokemuksista heidän omilla sanoillaan. Avointen kysymysten kautta selvitin millaisia haasteita sekä voimavaroja asukkaat kokivat asuinyhteisöissään olevan sekä asukkaiden suhtautumista mahdolliseen yhteisöohjaajaan. Haasteiden selvittämisen avulla kartoitin yhteisöjen ongelmakohtia, joihin yhteisöohjaaja voisi puuttua. Asukkaiden suhtautuminen yhteisöohjaajaan puolestaan antoi tietoa siitä, toimisiko yhteisöohjaaja yhteisöllisen asumisen kontekstissa.

3.2 Haastattelu

Kyselylomakkeessa oli avoin osio, johon vastaaja sai halutessaan kirjoittaa yhteystietonsa, mikäli pystyy olemaan haastateltavana syvemmin yhteisöohjauksen tarpeesta sekä keinoista, joiden avulla yhteisöohjauksen tehokkuus varmistetaan. Halukkaita haastateltavia ilmoittautui 7 kappaletta, mutta loppujen lopuksi haastatteluista toteutui vain 3. Toteutin haastattelut yksilöhaastatteluina Zoom-palvelun kautta. Pyysin jokaiselta haastateltavalta lupaa haastattelun nauhoitukseen, ja litteroin nauhoitetut haastattelut jälkikäteen. Jokainen haastattelu kesti noin tunnin, joten yhteensä materiaalia kertyi noin kolme tuntia. Litteroin tutkimuksen kannalta oleelliset kohdat haastatteluista.

Haastattelurunko suunniteltiin kyselytulosten pohjalta, ja kyselylomaketta kommentoineet henkilöt jäsenet pystyivät jättämään kommentit myös haastattelurungosta. Pohjustin suunnittelemani haastattelurungon kommentointia varten seuraavasti:

”Kysymyksiä ei tarvitse olla monta, sillä kysymysten on tarkoitus lähinnä herättää pohdintaa, jonka pohjalta voi esittää lisäkysymyksiä. Pääasia on saada tietoa asukkaiden kokemasta yhteisönsä tuen tarpeista sekä keinoista vastata kyseisiin tarpeisiin. Pyrin välttämään johdattelevia kysymyksiä ja pitäytymään laajoissa kokonaisuuksissa, jotta haastateltavat voivat mahdollisimman vapaasti ja todenmukaisesti kertoa kantansa. Pyrin myös saamaan konkreettisia vastauksia sekä kehitysehdotuksia.”

Tekemäni haastattelut olivat kauttaaltaan kvalitatiivisia, sillä en antanut haastateltaville valmiita vastausvaihtoehtoja tai asettanut vastauksille minkäänlaista mittaria. Haastateltaville esitetyt kysymykset muodostin kyselylomakkeen perusteella konsultoiden myös henkilöitä, jotka auttoivat itse kyselylomakkeen kysymyksien muodostamisessa. Haastattelujen rungot olivat melko vapaamuotoisia, jotta pystyin syventymään haastatteluissa esille tulleisiin asioihin. Muodostin siis haastattelukysymyksiksi lähinnä tukikysymyksiä, kuten millaisia asioita he pitivät asuinyhteisönsä haasteina tai mihin suuntaan he toivoisivat yhteisönsä kehittyvän. Haastattelujen kysymykset siis olivat hyvin samantyyllisiä kuin kyselylomakkeen avoimet kysymykset, mutta haastattelujen vastaukset syventyivät aiheeseen enemmän.

3.3 Eettiset periaatteet

Kyselytutkimus on lähtökohtaisesti anonyymi, mutta asukkaita pyydettiin halutessaan mainitsemaan asuinkohteensa, ikänsä sekä asumisaikansa Oranssi asunnoilla. Tämä tieto ei kuitenkaan välity esimerkiksi työelämäyhteistyökumppanille, jotta vastaajien anonymiteetti säilyy. Analysoin annetut tiedot niin, ettei valmiissa työssä tule esille korrelaatiota esimerkiksi asuinkohteen sekä asukkaan iän välillä, mistä voisi päätellä vastaajan identiteetin. Vastaajat voivat halutessaan jättää lomakkeella yhteystietonsa, mikäli ovat halukkaita haastateltaviksi, mutta nämäkin tiedot pysyvät vain minun

tiedossani. Tuon anonymiteetin säilytettäväksi tehdyt toimenpiteet esille myös tutkittaville. Tutkimusluvan hankin Oranssi Asuntojen kautta.

Asukkaat ovat kaikki täysi-ikäisiä, joten he voivat itse antaa suostumuksen tutkimukseen. Tuon tutkimuksen tarkoituksen sekä toteuttamistavan esille kyselylomakkeen saatekirjeessä, jossa myös pyysin vastaajilta suostumusta tutkimukseen osallistumiseen. Annoin myös omat yhteystietoni tutkimuslomakkeessa, jotta tutkittavat voivat olla minuun halutessaan yhteydessä. Koska tutkimus käsittelee osittain asuinyhteisöjen sisäisiä ristiriitoja, varmistan, ettei kyselyissä tai haastatteluissa ilmi tulleet asiat vaikuta asuinyhteisöjen sosiaalisiin suhteisiin. Teen tämän huolehtimalla kaikkien vastanneiden anonymiteetistä. En esimerkiksi jaa sitaatteja henkilöhaastatteluista tai asukkaiden jättämistä vastauksista avoimiin kysymyksiin, jotta vastaaja ei voi tunnistaa puhetyylin tai asiayhteyden perusteella.

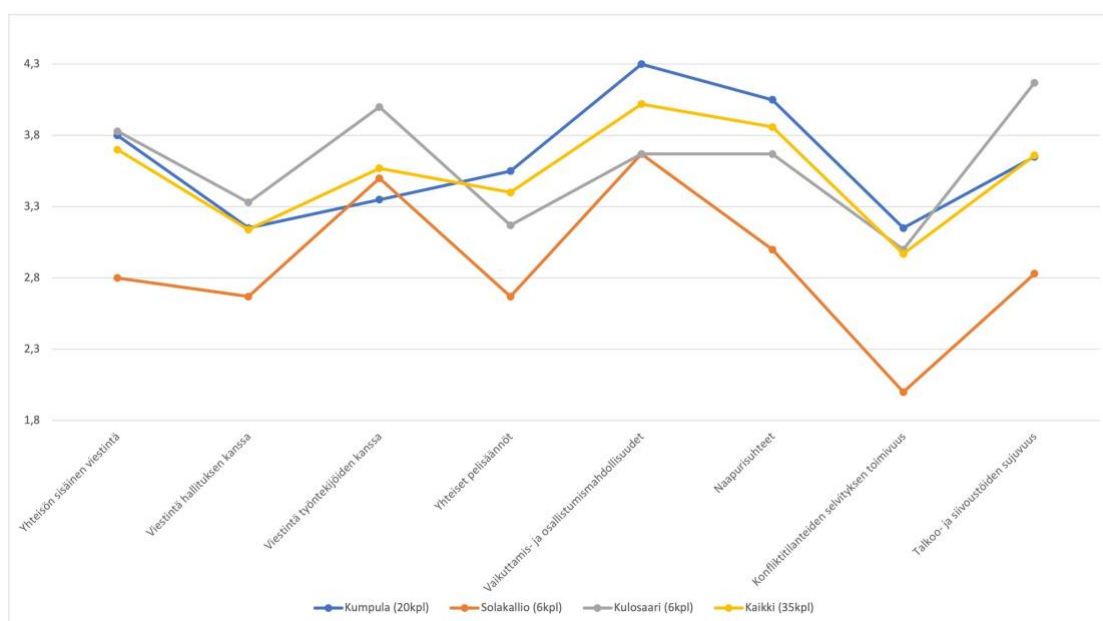
4 Tulokset

Kysely lähetettiin kaikille Oranssi Asuntojen asukkaille, poislukien kyselyn laatimisessa auttaneet asukkaat. Vastauksia tuli yhteensä 35, ja niitä tuli neljästä asuinkohteesta: Kumpulasta, Solakalliosta, Pasilasta ja Kulosaaresta. Kumpulasta vastauksia tuli 20, Solakalliosta kuusi, Pasilasta yksi ja Kulosaaresta kuusi. Tutkimuksessa on otettu huomioon vain Kumpulan, Solakallion ja Kulosaaren asukkaiden vastaukset, sillä Pasilassa asuvista vastasi vain yksi henkilö, mikä ei vastaa koko Pasilan asuinyhteisön kokemusta. Kumpula on Oranssi Asuntojen asuinyhteistöistä selkeästi suurin, mikä selittää eron Kumpulan ja muiden asuinyhteisöjen vastausten määrässä. Suurin osa vastaajista oli asunut 0-2 vuotta Oranssi Asunnoilla. Suurin osa vastaajista oli iältään 20-30 -vuotiaita. Osa vastanneista oli täyttänyt kyselylomakkeen kahdesti, ja joukossa oli myös tyhjiä lomakkeita. Kyseiset lomakkeet on poistettu, jotta ne eivät vääristäisi tutkimuksen tuloksia.

Konfliktitilanteiden selvittämisessä sekä yhteisessä päätöksenteossa oli selkeästi eniten haasteita. Vastauksissa nousi usein esille se, että varsinkin uudempien asukkaiden on vaikea saada ääntään kuuluviin tai muutosta aikaan, koska asiat on totuttu tekemään tietyllä tavalla. Asukkaat toivoivat yhteisöllisyyden lisäämistä esimerkiksi lisääntyneen yhteisen tekemisen, avoimemman kommunikaation sekä selkeämpien yhteisten pelisääntöjen kautta. Vastausten perusteella suurin osa

asukkaista kaipaava jonkinlaista yhteisöohjaajan tukea. Varsinkin konfliktitilanteiden suhteen koettiin tarvetta yhteisöohjaajan tuelle. Vastaajat selkeästi välittävät omasta yhteisöstään ja ovat valmiita tekemään työtä sen toimivuuden eteen. Otantojen erisuuruisuus voi vaikuttaa esimerkiksi tarkastellessa asukkaiden kokemuksia tuen tarpeista asumiskohdekohtaisesti.

4.1 Asumiseen liittyvien tekijöiden toimivuus

Kaavio 1. Asumiseen liittyvien tekijöiden toimivuuden keskiarvot

Asukkaat vastasivat asumiseen liittyvien tekijöiden toimivuuteen asteikolla 1-5. Listatut asumiseen liittyvät tekijät olivat: Yhteisön sisäinen viestintä, viestintä hallituksen kanssa, viestintä työntekijöiden kanssa, yhteiset pelisäännöt, vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuudet, naapuruhteet, konfliktitilanteiden selvityksen toimivuus sekä talkoo- ja siivoustopiden sujuvuus. Yllä oleva grafiikka näyttää eri tekijöiden keskiarvot sekä asuinyhteisökohtaisesti, että yleisesti.

Vaikka asuinyhteisöjen vastauksissa on selkeitä eroja, keskimäärin asiat koetaan toimivaksi. Solakallion asukkaat ovat kuitenkin selkeästi muita tyytymättömämpiä lähes kaikkiin asumiseen liittyviin tekijöihin. Kumpulan asukkaat puolestaan kokevat asumiseen liittyvät tekijät keskiarvoa toimivimmaksi.

Varsinkin konfliktitilanteiden selvityksen toimivuus on saanut heikkoja pisteitä kaikilta kyselyyn vastanneilta, mutta erityisesti Solakallion asukkailta. Viestintä hallituksen kanssa sekä yhteisten pelisääntöjen noudattaminen ovat myös tekijöitä, joiden toimivuus koetaan heikommaksi.

4.2 Yhteisöjen voimavarat ja haasteet

Oranssi Asuntojen asukkaat saivat antaa avoimia vastauksia asioista, jotka he kokivat asuinyhteisönsä voimavaroiksi ja haasteiksi. Annetut vastaukset olivat hyvin samantyyllisiä, ja niissä toistuivat samat asiat asuinyhteisöstä huolimatta.

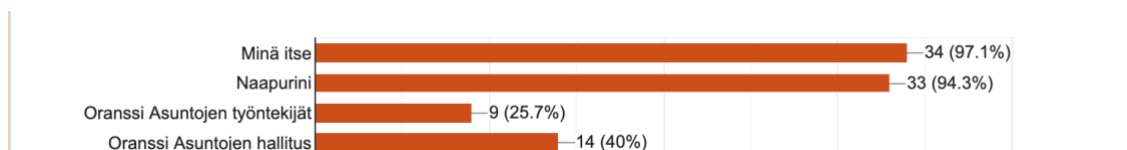
Asukkaat kokivat asuinyhteisönsä voimavaroiksi yhteiset arvot, yhteisön pienen koon, toimivan kommunikaation, yhteisen tekemisen ja kivat naapurit. Asukkaiden kokemat voimavarat vastaavat Philips & Pittmanin (2009) kuvailemaan sosiaaliseen pääomaan vaikuttavia tekijöitä.

Varsinkin uudet asukkaat kokevat vaikeaksi saada äänensä kuuluviin, sillä yhteisöihin on muodostunut jäykät rakenteet ja yhteisöissä näkyy muutosvastaisuutta. Nykyiset kokouskäytännöt koetaan raskaiksi, ja päätöksenteossa havaitaan sosiaalisia jännitteitä. Yhteinen päätöksenteko koetaan haastavaksi. Nykyisiin käytäntöihin kaivataan uudistusta, mutta sen aikaansaaminen tuntuu vaikealta rakenteiden jäykkyyden sekä ihmisten muutosvastaisuuden vuoksi.

Haasteeksi koettiin myös yleisten järjestyssääntöjen puutos. Vastauksissa nousi esille se, että vastuut ja työt eivät jakaudu tasaisesti asukkaiden kesken eivätkä kaikki joko ole tietoisia yhteisistä säännöistä, tai he päättävät olla noudattamatta niitä. Myös yhteisten sääntöjen epäselvyydestä johtuvat konfliktitilanteet koettiin hankalina, sillä asukkailla ei heidän kokemuksensa mukaan ole tarvittavia työkaluja niiden ratkomiseen. Kommunikaatiohaasteet tulivat esille vastauksissa useaan kertaan, mikä puolestaan hankaloittaa konfliktitilanteita.

4.3 Yhteisön kehittäminen

Asukkailta kysyttiin, kuka tai ketkä heidän mielestään pystyivät vaikuttamaan eniten asuinyhteisöjen kehitykseen. Kysymyksessä oli neljä valmista vaihtoehtoa: minä itse, naapurini, Oranssi Asuntojen työntekijät sekä Oranssi Asuntojen hallitus. Sen lisäksi asukkaat pystyivät antamaan avoimia vastauksia, joissa he kertoivat omin sanoin, miten asuinyhteisöä voisi kehittää tehokkaimmin.

Kaavio 2. Kuka voi asukkaiden mielestä vaikuttaa parhaiten asuinyhteisön kehitykseen

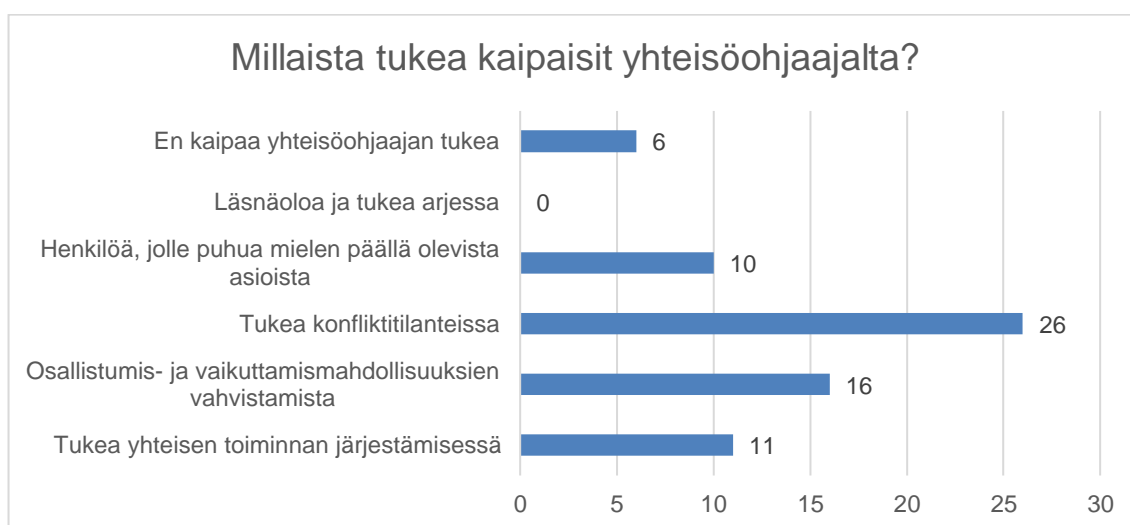
Suurin osa asukkaista koki itsensä sekä naapurinsa parhaiten kykeneväksi vaikuttamaan asuinyhteisön kehitykseen. Asuminen on yhteisöllistä, joten yhteisön hyödyntäminen sen kehittämisessä on luonnollista. Iso osa vastanneista kuitenkin koki myös Oranssi Asuntojen työntekijöiden sekä Oranssi Asuntojen hallituksen olevan kykeneväinen vaikuttamaan yhteisön kehitykseen. Avoimissa vastauksissa tuli useaan otteeseen esille yhteisöohjaaja, joka pystyisi kehittämään yhteisöä tehokkaasti ollessaan ulkopuolinen asiantuntija.

Asukkaat jättivät omia vastauksia siitä, miten he toivoisivat asuinyhteisönsä kehittyvän jatkossa. Yhteisöllisyyden tarve nousi selkeästi esiin vastauksista, sillä iso osa asukkaista toivoi asuinyhteisönsä kehittyvän yhteisöllisempään suuntaan. Asukkaat toivoivat enemmän yhteistä tekemistä esimerkiksi pihajuhlien ja -talkoiden muodossa sekä yhteisen luottamuksen kasvamista ja turvallisen ilmapiirin kehittymistä. Myös haastatteluissa nousi esiin tarve yhteisöllisyyden kehittymisestä, sillä esimerkiksi uutena asukkaana yhteisöön muuttaessa moni koki jäävänsä aluksi yksin. Esimerkiksi pyykkituvan tai saunan sijainnin löytäminen on uuden asukkaan omalla vastuulla, ja sosiaalisiin piireihin pääseminen tuntui usealle asukkaalle alkuun vaikealta. Esille nousi myös haaste uusien asukkaiden integroitumisessa yhteisöön, mikä näkyy esimerkiksi siinä, etteivät uudet asukkaat välttämättä uskalla ehdottaa uusia toimintamalleja tai mielipidettään asioihin esimerkiksi kokouksissa. Tämä johtaa haastateltavien mukaan ongelmaan yhteisön uudistumisen suhteen, ja yhteisö tuntuu pysyvän paikoillaan. Kuten asuinyhteisöjen haasteista kysyttäessä, myös toivotussa kehityssuunnassa tuli

ilmi kokouskäytäntöjen, yhteisten pelisääntöjen sekä kommunikaation kehitys osallistavampaan ja selkeämpään suuntaan.

4.4 Yhteisöohjaajan tarve

Asukkailta kysyttiin, millaista tukea he kaipaisivat mahdolliselta yhteisöohjaajalta. Heille annettiin kuusi valmista vastausvaihtoehtoa, joiden lisäksi he pystyivät antamaan avoimia vastauksia. Tähän kysymykseen vastasi 35 henkilöä.

Kaavio 3. Millaista tukea asukkaat kaipaavat yhteisöohjaajalta

Kuusi ihmistä vastasi, ettei koe tarvitsevansa yhteisöohjaajan tukea. Tämä on vain 17% vastanneista, joten taulukosta voi päätellä, että n. 83% asukkaista kaipaa yhteisöohjaajan tukea jollain tasolla. Selkeästi suurin osa vastanneista kaipaa yhteisöohjaajalta tukea konfliktitilanteisiin, mikä kulkee linjassa sen kanssa, miten asukkaat kokivat konfliktitilanteiden selvittämisen toimivan asuinyhteisöissään. Konfliktitilanteiden lisäksi tukea kaivattiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamiseen, yhteisen toiminnan järjestämiseen sekä mielessä olevien asioiden purkamiseen. Kukaan vastanneista ei kaivannut tukea ja läsnäoloa arjessa, mikä on tyypillistä itsenäiselle asuinyhteisölle.

Valmiiden vastausten lisäksi asukkaat saivat antaa avoimia vastauksia asioista, joihin he kaipaivat tukea mahdolliselta yhteisöohjaajalta. Avoimissa vastauksissa nousi esille tarve henkilölle, joka toimii ikään kuin yhteyshenkilönä asukkaiden, Oranssi

Asuntojen hallituksen sekä Oranssi Asuntojen työntekijän välillä. Yhteisöohjaajan toivottiin olevan erillinen henkilö, joka pystyy puolueettomasti toimimaan asukkaiden tukena asumatta itse Oranssi Asunnoilla tai kuulumatta sen hallitukseen. Optimaalista yhteisöohjaajaa kuvailtiin itsenäiseksi, omaksi toimielimekseen. Ohjaajan toivottiin olevan henkilö, jolla on osaamista esimerkiksi konfliktinselvityksen ja yhteisön ohjaamisen suhteen sekä joustavaa henkilöä, joka osaisi ohjata yhteisöä heidän tarpeidensa mukaisesti.

5 Johtopäätökset

Tutkimuksessa nousi esille selkeitä yhteisöllisyyteen ja asumiseen liittyviä tekijöitä, jotka kaipaavat kehittämistä. Konfliktitilanteiden selvittämisessä sekä yhteisessä päätöksenteossa oli selkeästi eniten haasteita. Vastauksissa nousi usein esille se, että varsinkin uudempien asukkaiden on vaikea saada ääntään kuuluviin tai muutosta aikaan, koska asiat on totuttu tekemään tietyllä tavalla. Asukkaat toivoivat yhteisöllisyyden lisäämistä esimerkiksi lisääntyneen yhteisen tekemisen, avoimemman kommunikaation sekä selkeämpien yhteisten pelisääntöjen kautta. Vastausten perusteella suurin osa asukkaista kaipaa jonkinlaista yhteisöohjaajan tukea. Varsinkin konfliktitilanteiden suhteen koettiin tarvetta yhteisöohjaajan tuelle. Yhteisökehittämiselle sekä mahdolliselle yhteisöohjaajalle on siis selkeästi tarvetta Oranssi Asunnoilla.

Community counseling (Lewis, Lewis, Daniel & D'andrea 2010) -teoksen kuvaama yhteisöohjaajan rooli tuntuu tutkimuksen tulosten perusteella menevän yhteen Oranssi Asuntojen asuinyhteisöjen tuen tarpeen kanssa. Yhteisöohjaajan mahdollistaessa positiivista muutosta yhteisöön esimerkiksi konfliktitilanteiden tai kriisinhallinnan suhteen mahdollinen yhteisöohjaaja olisi varmasti hyvä lisä yhteisöllisen asumisen tyyppiin yhteisöihin. Yhteisöohjaajan ollessa monipuolinen sosiaalialan ammattilainen, yhteisö kuten Oranssi Asunnot hyötyisi taatusti sen ulkoa päin tulevasta ammatillisesta osaamisesta. Yhteisöohjaajan ulkoapäin tuleva, monella tasolla toimiva rooli vastaa hyvin asukkaiden toivomuksiin henkilöstä, joka ei asuisi Oranssi Asunnoilla tai toimisi Oranssi Asuntojen hallinnollisissa elimissä.

Philips ja Pittmanin (2009) mainitseman sosiaalisen pääoman tärkeys nousee esille myös tutkittavien vastauksissa. Vastausten perusteella esimerkiksi yhteisten pelisääntöjen luominen ja noudattaminen sekä konfliktitilanteiden ratkominen on usein haastavaa, mikä kertoo puutteellisesta sosiaalisesta pääomasta yhteisössä. Luottamuksen sekä yhteisten normien puute johtaa usein ristiriitoihin yhteisöissä.

Yhteisöohjaajan tehtäviin kuuluu rakentaa ja kehittää yhteisön sosiaalista pääomaa niin, että se pystyisi jatkossa toimimaan autonomisesti vankan sosiaalisen pääoman voimin.

Philipsin ja Pittmanin (2009) kuvailemat yhteisökehittämisen periaatteet mainitsevat vaikuttamisen tärkeyden yhteisön jäsenille. Tutkimuksessa esille nousut vaikuttamismahdollisuuksien niukkuus näyttää siis yhä uuden epäkohdan Oranssi Asuntojen asuinyhteisöissä, joka vaikuttaa asukkaiden tyytyväisyyteen. Yhteisöllä on siis selkeä kehittämistarve, johon yhteisöohjaaja pystyisi vastaamaan.

6 Pohdinta

Tavoitteenani opinnäytetyössä oli kartoittaa Oranssi Asuntojen asukkaiden tuen tarpeita sekä keinoja, miten tarpeisiin pystytään vastaamaan mahdollisimman tehokkaasti. Pyrin tutkimukseni kautta antamaan asukkaille äänen heitä koskevassa päätöksenteossa sekä tuottamaan Oranssi Asunnoille tietoa, jota pystytään tulevaisuudessa käyttämään toiminnan kehittämisessä. Tein tutkimuksesta kattavan kartoittamalla eri asumiseen ja yhteisöllisyyteen liittyviä osa-alueita laajasti, jotta tulevaisuudessa Oranssi Asunnot sekä yhteisöllistä asumista tutkivat henkilöt pystyvät keskittymään tarvittaviin tekijöihin tehokkaasti.

Valittu tutkimusmenetelmä osoittautui toimivaksi, sillä Google Formsin kautta jaettu sähköinen kysely oli helppo täyttää ja avoimet vastaukset mahdollistivat sellaisen tiedon keräämisen, jota ei kyselylomaketta suunniteltaessa osattu välttämättä ottaa huomioon. Vastausaikaa oli riittävästi, ja asukkaiden muistuttaminen kyselyn täyttämistä sähköpostitse muutamaan otteeseen toimi vastausmäärän kasvattajana. Google Formsin kautta lähetetty kysely oli helppokäyttöinen tutkittaville, ja sen analysointi oli helppoa ohjelman kerätessä annetut vastaukset valmiiksi tilastollisesti järkevään muotoon. Vastauksia tuli hyväksyttävä määrä, mutta osa asuinkehteistä jäi analysoimatta pienen vastausmäärän vuoksi. Tämä vaikutti hieman tulosten luotettavuuteen, mutta pääsääntöisesti tutkimus on kuitenkin luotettava ja antaa suuntaa asioista, joihin tulee tulevaisuudessa kiinnittää huomiota. Suunniteltu haastatteluosuus jäi kuitenkin vajaaksi, sillä haastateltavia tavoitettiin vähemmän, kuin olisi ollut optimaalista. Haastateltavien niukkuuteen voi vaikuttaa esimerkiksi korona, sillä kasvokkain järjestetyt haastattelut tai ryhmähaastattelut eivät olleet mahdollisia. Haastattelujen epäonnistumiseen voi vaikuttaa myös asuinyhteisöissä vallitseva epäluottamus Oranssi Asuntojen työntekijöitä tai hallitusta kohtaan, mikä johtuu

tietyissä yhteisöissä tapahtuneista konfliktitilanteista ja niiden heikosta selvittämisestä. Useat henkilöt eivät halunneet osallistua haastatteluihin, vaikka niiden anonymiyyttä korostettiin. Asuinyhteisöt ovat myös melko pieniä, joten oman mielipiteen julkituominen pienessä yhteisössä voi tuntua pelottavalta mahdollisen tunnistettavuuden vuoksi.

Saatuja tuloksia voidaan hyödyntää tulevissa yhteisöasumisprojekteissa sekä Oranssi Asuntojen toiminnan kehittämisessä. Yhteisöllinen asuminen on yhä melko pienimuotoinen ja tuntematon konsepti, mutta tulevaisuudessa asumisen monimuotoistuksessa sekä yhteiskuntamme kehittyessä yhteisöasumisella on taattu paikka erilaisten asumismuotojen joukossa. Tällainen tutkimustieto on siis tärkeää, sillä yhteisöasuminen eroaa valtavasti perinteisestä perhe- tai yksilökeskeisestä asumisesta. Tutkimuksesta voi tulevaisuudessa tehdä jatkotutkimuksen esimerkiksi palkkaamalla yhteisöohjaaja Oranssi Asunnoille ja kartoittamalla sen jälkeen tässä tutkimuksessa selvitettyjä asioita ja vertaamalla niitä aikaan ennen yhteisöohjaajan läsnäoloa.

Lähteet

Asuminen Oranssilla. Oranssi asunnot. <https://oranssiasunnot.fi/asuminen-oranssilla/>. Viitattu 12.2.2021.

Ekokylän tarina. Keuruun ekokylä. Saatavana osoitteessa: <https://www.keuruunekokyla.fi/fi/ekokylan-tarina/>. Luettu 21.01.2021.

Helamaa, Anna & Pylvänen, Riikka 2012. Askeleita kohti yhteisöasumista. Selvitys yhteisöasumisen muodoista ja toteuttamisesta. Tampere: Tampereen teknillinen yliopisto. Arkkitehtuurin laitos. Asuntosuunnittelu. Julkaisu 6. Saatavana osoitteessa: https://tutcris.tut.fi/portal/files/3847998/monikko_askeleita_kohti_yhteisoasumista.pdf. Luettu 18.01.2021.

Kangaspunta, Seppo 2011. Yksilöllinen yhteisöllisyys. Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampere University Press. Saatavana osoitteessa: https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/103157/Kangaspunta_Yksilollinen_yhteisollisyys.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 19.01.2021.

Kuivakangas, Johanna & Keskinen, Marjo 2012. Ehkäisevä työ – toiveita, tekoja ja yhteistä hyvää. Yhteisöpedagogiikan uudet avaukset. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Oppimateriaaleja C. Saatavana osoitteessa: <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/12/humak-yhteisopedagogiikan-uudet-avaukset-2012.pdf>. Luettu 20.01.2021.

Lewis, Judith, Lewis, Michael, Daniels, Judy & D'andrea, Michael 2010. Community counseling – a multicultural-social justice perspective. Viitattu 4.10.2021.

Oranssi Asunnot. Saatavana osoitteessa: <https://oranssiasunnot.fi/>. Viitattu 18.01.2021.

Pascale, Lena 2013. Oranssin asumismalli ja yhteisöllinen asuminen asukkaiden kokemana. AMK-opinnäytetyö. Diakonia Ammattikorkeakoulu. Saatavana osoitteessa: <https://oranssiasunnot.fi/wp-content/uploads/2018/10/Pascale-2013-Oranssin-asumismalli-asukkaiden-kokemana.pdf>. Viitattu 21.01.2021.

Peipinen, Vesa 2012. Oikeus kapunkiin! Oranssi kaupunkiliikkeenä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma ylempi AMK. Saatavana osoitteessa: <https://oranssi.net/wp-content/uploads/2018/04/Peipinen-Vesa-2012..pdf>. Viitattu 20.01.2021.

Phillips, Rhonda & Pittman, Robert 2014. An introduction to community development. Taylor & Francis Ltd. Viitattu 21.1.2021.

Puusniekka, Anna & Saaranen-Kauppinen, Anita 2006. Toimintatutkimus. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_4.html. Viitattu 12.2.2021.

Talot. Oranssi Asunnot. Saatavana osoitteessa: <https://oranssiasunnot.fi/talot/>. Viitattu 21.01.2021.

Tervetuloa Keuruun Ekokylään n.d. Keuruun Ekokylä. Saatavana osoitteessa: <https://www.keuruunekokyla.fi/fi/>. Viitattu 21.01.2021.

Vilpas, Pertti. Kvantitatiivinen tutkimus. Saatavana osoitteessa: <https://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu/Moniste.pdf>. Viitattu 4.10.2021.

Kartoitus Oranssi Asuntojen yhteisöjen tuen tarpeesta

Hei!

Olen Lotta Gardin, Oranssilla työharjoittelussa oleva sosionomiopiskelija. Teen opinnäytetyötä Oranssi Asunnoille, jossa tutkin Oranssi Asuntojen tarvetta yhteisöohjaukselle. Tällä kyselyllä kartoitan Oranssi Asuntojen asukkaiden sekä yhteisöjen tuen tarpeita. Kyselyyn vastaaminen kestää n. 5-10 minuuttia.

Yhteisöohjaaja on henkilö, joka toimii yhteisön kehittäjänä. Yhteisökehittäjän rooli ei ole kuitenkaan määrätä tai kertoa yhteisölle, miten toimia, vaan lähinnä mahdollistaa ja kannustaa yhteisöä itse aktivoitumaan kehityksen suhteen. Yhteisökehittäjän rooli on tarjota tukea ja resursseja, joiden avulla yhteisö pystyy itse tunnistamaan vallitsevat ongelmat, löytämään ratkaisuja sekä rakentamaan yhteistä visiota tulevaisuudesta. Yhteisökehittäjän päämääränä on kannustaa yksilöitä löytämään oman arvonsa yhteisössä sekä kykynsä ja motivaationsa auttaa yhteisön rakentamisessa. Oranssi Asuntojen mahdollinen yhteisöohjaaja tarjoaisi tukea ja apua asukkaille asumiseen heidän tarpeidensa mukaisesti, mutta ei tekisi päätöksiä tai esimerkiksi asumiseen liittyviä töitä asukkaiden puolesta.

Kerättyjä tietoja käytetään minun, Lotta Gardinin, opinnäytetyöhöni Metropolia AMK:n sosionomitutkinnossa, sekä Oranssi Asuntojen tekemään hankerahoitushakemukseen. Hankerahoitushakemuksella haetaan rahoitusta mahdolliselle yhteisöohjaajalle.

Kyselyssä kerätyt tiedot pysyvät anonyymeinä. Voit halutessasi antaa yhteystietosi, mikäli olisit halukas haastateltavaksi syvemmin omista sekä yhteisösi tarpeista yhteisöohjaukselle. Haastattelut toteutetaan joko ryhmä- tai yksilöhaastatteluina. Voit halutessasi ilmoittaa myös valmiudestasi osallistua

vain tietynlaiseen haastatteluun. Kerätyt tiedot pysyvät vain opinnäytetyön tekijällä, eivätkä ne ole esimerkiksi Oranssi Asuntojen työntekijöiden nähtävissä. Valmiissa opinnäytetyössäni vastaukset on analysoitu niin, ettei tekstistä ilmene vastaajien identiteettiä.

Vastaamalla kyseiseen lomakkeeseen annat suostumuksen vastaustesi hyödyntämiselle kyseisessä tutkimuksessa. Sinulla on myös oikeus perua suostumus tietojesi käyttöön. Halutessasi voit olla minuun yhteydessä sähköpostitse osoitteeseen lotta.gardin@metropolia.fi. Kysely sulkeutuu sunnuntaina 7.3.2021, joten vastaisithan kyselyyn siihen mennessä.

1. Missä asumiskohteessa asut?

2. Minkä ikäinen olet?

- Alle 20
- 20-25
- 26-30
- 31-35
- Yli 35

8. Millaisiksi koet mahdollisuutesi vaikuttaa sekä osallistua asuinyhteisösi toimintaan?

	1	2	3	4	5	
Todella huonoiksi	☐	☐	☐	☐	☐	Todella hyväksi

9. Millaiseksi koet sosiaaliset suhteet naapureihisi?

	1	2	3	4	5	
Todella huonoiksi	☐	☐	☐	☐	☐	Todella hyvin

10. Miten koet konfliktitilanteiden selvittämisen toimivan yhteisössäsi?

	1	2	3	4	5	
Todella huonosti	☐	☐	☐	☐	☐	Todella hyvin

11. Miten koet yhteisten talkootöiden ja siivousvuorojen sujuvan?

	1	2	3	4	5	
Todella huonosti	☐	☐	☐	☐	☐	Todella hyvin

12. Millaiset asiat koet yhteisösi voimavaroiksi?

13. Millaiset asiat koet yhteisösi haasteiksi?

14. Miten toivoisit, että asumisyhteisösi kehittyisi jatkossa?

15. Ketkä mielestäsi voisivat vaikuttaa asuinyhteisösi kehitykseen parhaiten? Voit valita usean vaihtoehdon.

- Minä itse
- Naapurini
- Oranssi Asuntojen työntekijät
- Oranssi Asuntojen hallitus

Other: _____

16. Mikäli Oranssi Asunnoilla olisi yhteisöohjaaja, millaista tukea kaipaisit häneltä? Voit valita usean vaihtoehdon.

Tukea yhteisen toiminnan järjestämisessä

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamista

- Tukea konfliktitilanteissa
- Henkilöä, jolle puhua mielen päällä olevista asumiseen liittyvistä asioista
- Läsnäoloa ja tukea arjessa
- En kaipaa yhteisöohjaajan

tukea Other: _____

17. Mikäli sinua olisi mahdollista haastatella opinnäytetyötäni varten, voit jättää yhteystietosi tähän (nimi ja puhelinnumero/sähköposti).

Haastattelurunko

Mitkä asiat toimivat hyvin asuinyhteisössäsi?

- Osaatko sanoa miten tai miksi näissä on onnistuttu?

Millaiset asiat koet haasteellisiksi asuinyhteisössäsi?

- Jatkokysymyksiä mainittujen haasteiden pohjalta: miten asiaan voisi puuttua, miten siitä voisi tehdä vähemmän haastavamman?

Miten toivoisit asuinyhteisösi kehittyvän jatkossa?

- Mitä kehittyminen vaatii?

Kaipaatko lisää yhteisöllisyyttä asuinyhteisöösi?

- Millaista yhteisöllisyyttä kaipaavat?
- Millä keinoilla yhteisöllisyyttä voidaan rakentaa? (pyritään miettimään konkreettisia toimia)

Mitä ajatuksia mahdollinen yhteisöohjaaja herättää?

- Mitä toiveita sinulla olisi mahdolliselle yhteisöohjaajalle? Mihin asioihin hän paneutuisi ja millä keinoilla?